

banen, selv med den største Agtpaagivenhed, muligvis ikke kunde have forhindret Ulykken. Vi maa tage os i Agt for ikke at lovgive paa dette Omraade saaledes, at den tilskadekomne derved faar mindre Ret end den, han sandsynligvis allerede nu har efter den bestaaende juridiske Praksis. Jeg ved ikke, hvorvidt han i visse Tilfælde kan forlange Erstatning efter en videre Grænse end her; men jeg har det dog paa Fornemmelsen, at han i alt Fald har moralsk Ret dertil. Her staar nu imidlertid, at Jærnbanen, hvis den ikke har kunnet gøre for, at denne Ulykke er sket, er angerløs; men i saa Fald tror jeg, at man har stillet Ansaret for snævert. Man kunde tænke sig det Tilfælde, at Bremsen nægtede at gøre Tjeneste; er det saa et Forhold, hvor den vedkommende kan siges at være inde under Løven eller ej? Bremsen kan jo nemlig nægte at gøre Tjeneste under saadanne Omstændigheder, at man kan sige, at det ikke kunde forhindres selv med den største Agtpaagivenhed fra Jærnbansens Side; en eller anden Ting kunde jo være gaaet i Stykker. Man kunde tænke sig analoge Tilfælde fra det praktiske Liv. En Mand har sin Karl ude at køre med sin Befordring, Hestene løbe løbsk, uden at den vedkommende Mand eller hans Karl har nogen Skyld, og Befordringen gaar saa hen og gør Skade paa Andenmands Ejendom og Liv. I saa Fald ved jeg ikke, om den tilskadekomne kan kræve Erstatning; men naar Befordringens Ejer er en honnet Mand, vil han tilbyde Erstatning, og jeg synes derfor ikke, at Staten skulde have en mindre Pligt i saa Henseende end en privat Mand, i alt Fald ikke moralsk. Jeg henstiller derfor, at man tager den paagældende Bestemmelse ud af § 1 og raisonnerer som saa: Statsbanerne ere til Fordel for Samfundet i sin Almindelighed, og al den Skade, der tilføjes, skal erstattes, naar det ikke er den vedkommendes egen Skyld. Det kan nok være, at man saa gaar videre, end der indeholdes i Overskriften, hvor der kun tales om Erstatning, thi her bliver det jo en Art Forsikring. Dog det gør jo ikke noget, om Overskriften ikke er saa ganske nøjagtig, og den kunde jo ogsaa godt forandres. Saaledes er det ifølge Forslagets Motiver indrettet i Tyskland, at den vedkommende

faar Erstatning, vel at mærke, naar han selv er uden Skyld. Gik man dertil, tror jeg paa den anden Side, at Grænsen for den vedkommendes Pligt er sat noget for snævert, naar der staar, at han ikke maa have hidført Skaden forsætligt eller ved Uagtsomhed. Der er visse Tilfælde, hvor der kan være Tvivl om, hvorvidt der er begaaet Uagtsomhed eller ej, naar den vedkommende har overtraadt Sikkerheds- eller Forsigtighedsforanstaltninger, der ere truffet af Jærnbannerne. Der vil sikkert blive Strid i saa Henseende. Man har derfor i Tyskland sagt, at ind under de Ting, der bevirke, at den vedkommende ikke bliver erstatningsberettiget, kommer ogsaa det, at han har overtraadt Tilhold fra Lovgivningsmagtens eller Statsbanernes Side angaaende Sikkerhedsforanstaltningerne. Hvis man derfor bekvæmmer sig til at slette den omtalte Bestemmelse i § 1, vil Følgen deraf blive, at man bliver nødt til at udvide den paagældende Persons Ansvar, og man bliver ogsaa nødt til at foretage nogle Forandringer i §§ 2 og 3 med Hensyn til Erstatningens Udbetaling i Tilfælde af Legemsbeskadigelse, der ikke medfører Død, og de Tilfælde, hvor Ulykken forvolder Død. Naar § 1 er affattet som her, er det rimeligt, at man ikke alene giver Erstatning for Lægehjælp, og for Svie og Smerte, men ogsaa for Formueforringelse i økonomiske Forhold i det hele taget. Dette er ganske rimeligt, naar Jærnbanen kun er pligtig til at betale i de Tilfælde, hvor den ligefrem er skyldig; men udstrækker man Erstatningspligten, som af mig antydet, til alle de Tilfælde, hvor den vedkommende ikke selv har nogen Skyld, maa der i disse to Paragraffer trækkes en Grænse for Erstatningens Størrelse, naar det kan paavises, at Jærnbanen er uden Skyld, at Ulykken er sket uforvarende eller ved tvingende Magt. Jeg henstiller dette til det højtærede eventuelle Udvalg. Faar man den omtalte Forbedring i § 1, maa man til Gengæld i §§ 2 og 3 skelne mellem de Forhold, hvor Jærnbanen kan paavises som den skyldige, og hvor den maa siges at være uden Skyld. I de sidste Tilfælde paatager Samfundet, der som saadant har Fordel af Jærnbannerne, sig at give en vis Erstatning til Lægehjælp og for Smerte og Svie; men det har ikke